

Väčšina ľudí, a všetci kresťania sú „funkcionári“

Názov tejto úvahy možno niekoho prekvapí, a tých čo neznašajú funkcionárov – najmä v politike, štátnej správe a súdnictve (pretože majú „plné zuby ich praktík“) – hádam aj nahnevá. Musím sa preto poušilovať vysvetliť ako to s tým „funkcionárstvom“ myslím. Pravdaže, nie v bežnom, ale v širšom slova zmysle: výraz „funkcionár“ v titule článku sa vlastne vzťahuje na každého človeka, ktorý koná nejakú funkciu. A „funkciu“ tu treba chápať ako „činnosť“, „úlohu“ (najmä významnejšiu!), ktorá vyplýva buď z jeho prirodzeného „postavenia“ (napr. miesta v rodine, v spoločnosti, v zamestnaní a pod.), alebo z jeho „poverenia“ (poslania¹).

Preto môžeme hovoriť o „funkciách prirodzených“ a o „funkciách zvláštnych (mimoriadnych)“. Pritom treba mať na mysli, že s každou funkciou (prirodzenou i zvláštnou) sú spojené predovšetkým isté *povinnosti*, ale, pravdaže, i *práva*, resp. *kompetencie*, *právomoci* (a to aj vtedy, ak ide o funkcie prirodzené, a z funkcií zvláštnych o tzv. „funkcie čestné“, čiže neplatené).²

Tie prvé (prirodzené) funkcie sa týkajú prakticky všetkých (normálnych)³ ľudí, tie druhé (ktoré možno považovať za „funkcie v pravom, resp. užšom slova zmysle“) iba niektorých. No pokiaľ ide o kresťanov, tých sa týkajú v plnom rozsahu prvé i druhé (prirodzené i mimoriadne) funkcie; každý kresťan je totiž nielen občanom s prirodzenými právami a povinnosťami, ale je aj poverený nejakou zvláštnou úlohou, „funkciou“ (ako je to myslené, vysvetlím neskôr).

Funkcie prirodzené

Tieto väčšina ľudí vníma úplne prirodzene a prijíma celkom samozrejme: ľudia ich plnia často bez toho, žeby si vôbec uvedomovali, že vykonávajú (plnia) nejakú funkciu (významnejšiu úlohu); a tí, čo ich odmietajú plniť, sú považovaní buď za „nenormálnych“ (v zmysle patologickom), alebo „nemorálnych“ (v zmysle etickom), alebo dokonca za zločincov, t.j. „činiteľov zla“ (v zmysle právnom). Napríklad, kto si neplní funkciu rodiča, je obvinený z porušenia povinnosti („povinnej starostlivosti o zverené osoby“); podobne je to s porušením povinností (úloh) spojených s funkciou v zamestnaní (napr. s neplnením si pracovných povinností alebo s porušením ustanovení Zákonníka práce).

Na druhej strane sa za samozrejme považuje aj zabezpečenie istých osobných práv a slobôd (v spoločnosti, v zamestnaní, ale i v rodine). A narušanie týchto sa obyčajne tiež postihuje podľa zákona (štátna legislatíva teda „pamätá“ na tých, čo si neplnia povinnosti, vyplývajúce z ich funkcie, ale i na tých, ktorí obmedzujú práva a právomoci občanov⁴ – príslušníkov spoločnosti, resp. členov spoločenstiev (t.j. obce, obcí) – teda tých, čo si plnia povinnosti úlohy, funkcie.⁵

¹ Poslanie je úloha, určenie. Ak sa o niekom povie, že má poslanie, implicitne sa vlastne predpokladá, že je niekým poverený úlohou, poverením (poslaním). – že je niekým „poslaný“ s úlohou (poverením, poslaním).

² V dnešnej „zmaterializovanej“ dobe sú čestné funkcie na ústupe. Je pozoruhodné, že dnes sú ľudia menej ochotní pracovať zadarmo (iba „pre vec samotnú“), ako v dobe „materialistickej“, čiže v časoch ateistického, komunistického režimu.

³ „Normálnym“ sa tu myslí, človek, ktorý nie je postihnutý nejakou vážnou, najmä psychickou chorobou, ktorá by ho robila neschopným žiť normálnym životom a plniť si bežné povinnosti bežného občana.

⁴ „Občan“ znamená vlastne príslušník (člen) *obce*, čiže spoločnosti (spoločenstva).

⁵ Žiaľ, v súčasnosti (pod vplyvom „európskej legislatívy“) bolo prijatých veľa zákonov, ktoré viac chránia tých, čo si neplnia ako svoje prirodzené funkcie (napr. rôznych zločincov).

Funkcie mimoriadne

Tu je situácia oveľa komplikovanejšia, ako pri funkciách prirodzených. Ako sme si povedali, tu ide o funkcie dané „poverením“; a toto poverenie môže byť rozličné (úlohy môžu mať nielen odlišnú náplň, ale aj dôležitosť, dosah); aj poverovateľ môže byť rôzny, no vždy je to „autorita“, či už je to jednotlivec, organizácia, spoločenstvo ľudí, cirkev; alebo Boh. (Ak bolo vyššie hovorené o tom, že každý kresťan je poverený nejakou úlohou, t.j. že je „funkcionárom“, bolo myslené práve na toto poverenie Bohom).

Ak sa stane, že človek dostane poverenie od dvoch alebo viacerých „poverovateľov“, a tieto poverenia si protirečia, musí sa rozhodnúť pre jedno z nich. Má sa pritom riadiť autoritou poverovateľov, pričom treba mať na mysli, že najvyššou autoritou je Boh.⁶ (Skúsenosti však ukazujú, že nie každý, a nie vždy sa rozhodne správne. Neraz tu zohrajú úlohu zisťné záujmy. Ale to znamená zneužitie poverenia, funkciel!)

Treba ešte pripomenúť, že zatiaľ čo dostať poverenie je istou poctou, vyznamenaním, nesplnenie, či dokonca zneužitie poverenia je nielen zahanbujúcou nedbalosťou, ale je vlastne zradou, ktorá si zaslúži trest. Výška trestu závisí od dôležitosti poverenia, ale aj od poverovateľa. U ľudských poverovateľov sú tresty veľmi rozdielne: od výčitky („výtky“), napomenutia cez opovrhnutie a rôzne pokuty až po trest smrti (beztrestnosť pri nedodržaní poverenia, či dokonca pri spreneverení sa poslaniu, je skôr výnimkou); ak je poverovateľom Boh, porušenie poverenia je hriechom; a tak sa aj trestá.

V histórii je veľa príkladov verného a dôsledného splnenia poverenia, a to aj v tých najťažších podmienkach, aj za cenu obetovania vlastného života. Ale je dosť aj zlyhaní, spreneverení sa poslaniu, zrád.

Najúžasnejším príkladom plnenia a splnenia poverenia – najdôležitejšieho poverenia v celej histórii ľudstva – je Ježiš Kristus. Bolo to poverenie od jeho (a nášho) Otca, ktorého obsahom bola záchrana celého ľudstva. Ježiš splnil toto poslanie do poslednej bodky; aj keď sa musel vzdať pohodlia domova, stať sa putujúcim „bezdomovcom“, aj keď musel trpieť, a nakoniec podstúpiť potupnú a hroznú smrť.

Aspoň stručne sa zmienim aj o iných Božích „poverencoch“. boli to predovšetkým proroci (Boží „hovorcovia“), bohobojní vodcovia Božieho vyvoleného národa, pisatelia kníh Jeho Slova (Bible), Boží poslovia – apoštolovia, anjeli,⁷ Boží svedkovia – kazatelia, evanjelisti, misionári a iní, ktorí hovoreným alebo písaným slovom šíria a šíria Jeho pravdu a pravdu o Ňom; Božími „poverencami“ sú aj budovatelia a reformátori cirkvi; no aj celkom „obyčajní“, „malí“ ľudia, ktorí dostali od Boha nejakú schopnosť (dar Jeho Ducha, „talent“),⁸ napríklad organizovať, viesť, vyučovať (slovom alebo písmom), ale aj slúžiť (bližným, cirkvi, dobrej veci). Do-

⁶ Keďže najvyššou autoritou je vždy a vo všetkom Boh, treba dať za každých okolností prednosť Jeho povereniu, resp. Jeho príkazom. (Pozri *Sk* 5,29).

⁷ Aby nedošlo k omylu: oba tieto výrazy znamenajú vlastne to isté, sú to v podstate synonymá (gr. slová *apostolos* i *angelos* znamenajú *posol*, *vyslanec*). Pri počutí alebo čítaní slova anjel si teda nepredstavujme rozprávkovú postavu – akéhosi mladého kučeravého albína s vtáčimi krídlami oblečeného do nočnej košele –; pretože Boží posol (anjel) môže mať podobu obyčajného človeka (prečítajte si napr. 18. kap. Prvej knihy Mojžišovej).

⁸ Prečítajte si v *Mt*, 25,14-30 Ježišovo podobenstvo o hrivnách, čiže talentoch (v pôvodnom bibl. texte je použitý výraz talent, nie hrivna; *talent* bol peňažnou jednotkou, ktorá mala hodnotu 60 hrivien, čo je pri prepočte približne 3500 €)

konca Boh občas poveril vykonaním nejakého poslania aj človeka, ktorý nepatril do Jeho vyvoleného národa alebo cirkvi, napríklad pohana.⁹

Povedali sme si, že v histórii ľudstva i v dejinách cirkvi je veľa príkladov obetovania sa s nasadením vlastného života kvôli splneniu nejakej veľkej, dôležitej úlohy, poverenia. V niektorých prípadoch sa nám však možno bude zdať, že dané poverenie nebolo tak dôležité, aby sa oplatilo zaň tak draho platiť. Mám na mysli napr. „obyčajné vyznanie viery“ (prihlásenie sa ku Kristu alebo odoprenie účasti na nejakom pohanskom kulte), za ktoré išli kresťania na smrť v staroveku (obyčajne v arénach cirkusov a na krížoch), v stredoveku (na hraniciach alebo pod sekeru kata), v novoveku obyčajne na šibeniciach, alebo sa podrobili všelijakým rafinovaným formám mučenia a popráv (napríklad počas kórejskej vojny severokórejskí vojaci pochovávali do zeme zaživa kresťanov z obsadených území južnej Kórey – len zato, že nezapreli svoju vieru). Ako vidieť, aj svedectvo, spočívajúce v „jednoduchom“ prihlásení sa ku Kristu, môže byť hrdinským naplnením Božieho poverenia. Také splnenie poverenia nikdy nie je „zbytočné“. Vedť obeť nezostali bez úžitku: krv mučeníkov pôsobila akoby semeno, z ktorého vyrastali zástupy nových kresťanov – oddanosť a odhodlanosť kresťanov, idúcich na smrť pre svoju vieru inšpirovala mnohých pohanov k tomu, aby prijali vieru, ktorá je taká vzácna, že sa za ňu oplatí položiť život. Napokon o veľkej cene svedectva svedčia aj slová samotného Ježiša (pozri napr. *Mt 10,32-33*).

Ale **existujú aj poverenia vyslovene zlé, hriešne** (spomeňme aspoň „iba plnenie si príkazov“, na ktoré sa odvolávajú mnohí vojnoví zločinci).

Každý z nás by mal považovať, čím je poverený on. Aký dostal od Boha dar (dar Ducha, charyzmu) – možno je to nejaká zvláštna schopnosť, talent; možno je to miesto, postavenie v spoločnosti, v zamestnaní, možno je to funkcia, ktorá mu bola zverená. Tam všade môže preukázať vernosť, alebo naopak zlyhanie (spreneverenie sa svojmu povereniu, poslaniu, „funkcii“).

Je zvykom, že pri preberaní rôznych funkcií (poverení) sa často vyžaduje sľub, či dokonca prisaha.¹⁰ Niektorí berú túto prisahu veľmi vážne: snažia sa ju neporušiť, a to aj vtedy, keby splnenie prisahy bolo v rozpore s ich vlastným svedomím; iným, naopak, „je to jedno“: sľub, či prisaha im vôbec nebráni, aby povinnosti zanedbávali, či dokonca svoju funkciu zneužívali vo vlastný hmotný prospech (týka sa to najmä tých, čo zastávajú politické funkcie).

Sú to dva extrémny, oba nesprávne. Pre nás, kresťanov by malo byť rozhodujúce, či plnenie poverenia, úlohy je v zhode s našim svedomím, ktoré je kontrolované Božími normami (Božími prikázaniami a učením i príkladom Ježiša Krista).

Môže sa napr. stať, že niekto prijme funkciu s dobrým úmyslom, že chce naozaj poctivo konať niečo pre dobro veci (ľudí, cirkvi, pre šírenie ideí a pod.), ale keď sa ocitne „v realite“, zistí, že to nie je možné; napr. preto, že zloženie grémia,¹¹ ktorého sa stal členom je také, že v ňom „neprejde“ žiadna nová, rozumná myšlienka; naopak, je zablokovaná každá dobrá snaha. Inými slovami: zistí, že nie je v jeho možnostiach zabrániť prijímaniu rozhodnutí, ktoré sú (podľa jeho presvedčenia) nesprávne. Má za takejto situácie naďalej votvať vo funkcii, zostať „verný sľubu“?

⁹ Prečítajte si, čo sa v Biblii píše napr. o perzskom (pohanskom) kráľovi Kýrosovi (*2Kron 36,22-23; Iz 44,28*), ktorý zohral dôležitú úlohu (splnil Božie poverenie) pri návrate izraelského národa z babilonského zajatia (*Ezd 1,1n*).

¹⁰ To sa, žiaľ, neraz praktizuje aj v cirkvi, hoci Ježiš Kristus prisahu jednoznačne zakazuje (pozri *Mt 5,34.37*).

¹¹ grémium = správny zbor (niektorých) inštitúcií

Som presvedčený, že nie! Naopak, napriek sľubu, mal by odstúpiť, abdikovať. Nestačí ignorovať zasadania, hlasovania a pod. To tu nepomôže: jeho meno bude naďalej spojené so všetkými chybnými, zlými rozhodnutiami orgánu, ktorého je členom (aj keď osobne za tie rozhodnutia nehlasoval). Preto abdikovať je tu vždy čestnejšie, ako ignorovať povinnosti, plynúce z poverenia, a rozumnejšie ako bojovať vo vopred prehranom boji.¹²

Ďalším dôvodom abdikácie môže byť napr. taká zmena situácie (objektívnej danosti), ktorá nedovolí naďalej si plniť povinnosti, vyplývajúce z funkcie (napr. trvalé ťažké ochorenie, zmena pomerov v rodine, vyžadujúca jeho starostlivosť o ťažko chorého príbuzného atď.). Je lepšie, ak abdikujem z funkcie (vzdám sa poverenia), ako by som dlhodobo neplnil svoje povinnosti, zotrval formálne vo funkcii, a tak vlastne bránil inému, aby pracoval tam, kde ja nemôžem.

Kiežby si každý, komu je (bude) ponúknutá akákoľvek funkcia (či už v politike, v spoločenskej organizácii, alebo v cirkvi), uvedomil, že tu ide o poverenie, spojené najmä so službou a zodpovednosťou; kiežby pri jeho rozhodovaní nikdy nehrala rolu túžba po nejakom honore (sláve), či dokonca po zisku; a kiežby si pred prijatím funkcie (poverenia) dobre uvážil najmä dve veci: 1. či ju bude môcť zodpovedne vykonávať (vzhľadom na svoje schopnosti, kvalifikáciu, zdravotné, pracovné, rodinné a iné okolnosti), a 2. či vykonávanie funkcie sa nemôže dostať do konfliktu s jeho svedomím. Až potom nech sa definitívne rozhodne; ale keď už poverenie prijme, nech ho plní dôsledne, so čťou, alebo (ak sa to ukáže nevyhnutným) nech abdikuje!

MBB

---

¹² Dovoľte tu malú osobnú poznámku: Vo svojom živote (od mladosti až – dá sa povedať – do staroby) som zastával množstvo rôznych funkcií (keď som sa pred chvíľou trochu zamyslel, len tých dôležitejších som napočítal do 17), a to v spoločenských a profesijných organizáciách, v odboroch, v cirkvi (nie však v tzv. „záujmových spolkoch“ a politických stranách, pretože som nikdy nebol ich členom). Trikrát som abdikoval z pomerne vysokých funkcií, a to práve z tu spomínaného dôvodu. Rozhodnutia orgánov, ktorých som bol členom (alebo dokonca na čele ktorých som stál) sa prijímali „demokraticky“ (t.j. hlasovaním); ale väčšina ich členov bola takého zmýšľania, že boli prijaté mnohé závery, s ktorými som nemohol súhlasiť, ak som nechcel mať konflikt s vlastným svedomím. A tak som nevidel inú alternatívu, ako abdikáciu.

Darček pre Vás:

Desiatky publikácií zadarmo

Radi by sme Vás upozornili, že teraz máte možnosť si pozrieť a gratis („free“) stiahnuť desiatky dokumentov v elektronickej podobe – vo formáte **PPS** („prezentácie“) a v **PDF** (články, fakty, úvahy). Stačí jednoducho kliknúť na názov zvoleného dokumentu v zozname, ktorý nájdete po zvolení voľby „**mimoknižné publikácie**“ (v sekcii „**Prejsť na:**“) na web-stránke:

www.knihy-benjan.sk

Ide o originálne publikácie s mnohými (často málo známymi) *faktami o pravde, poznávaní, ale aj o lži, podvádzaní a manipulovaní; o vede a viere; s faktami a úvahami o svete, o Bohu, ale i o Vás.* V mnohých pps dokumentoch („prezentáciách“) tiež nájdete *unikátne fotografie a krásne melódie.*

Okrem toho na tejto web-stránke nájdete **PONUKU KNÍH**, kde je vyše 20 titulov, ktoré si môžete objednať a ktoré nikde okrem u nás (a v internetovom kníhkupectve MARTINUS.sk) nedostanete. O knihách si tu môžete prečítať podrobné informácie – nielen o ich rozsahu, formáte, cene a špeciálnych zľavách, ale aj o ich obsahu (t.j. anotácie); z niektorých z nich sú dokonca k dispozícii aj ukážky (úryvky).

(Pozn.: ak ste túto informáciu dostali e-mailom, nemusíte otvárať váš prehliadač, stačí jednoducho kliknúť na tu uvedenú webovú adresu, t.j. na: www.knihy-benjan.sk).

So srdečným pozdravom

MBKB

mb@knihy-benjan.sk